

Hommikul ärgates tundsin, et keegi tõusis mõtlema: kas see oli nüüd päriselt või oli see unes? See on mul siia maani lahendamata. Liina ütleb: „Lase papal minna, ära hoiu teda kinni, ta ei saa muidu enne rahu.” Aga ma olen ta ju ammu lahti lasknud!

Iga etenduse eel on mul rituaal, kus lähen omaette nurka, panen kaitseasjad ümber ning palun: „Kallis, ma olen sind elus nii palju armastanud, aita mind etendusest läbi, et ma kusagil puterdama ei hakkaks ja oma partnereid alt ei veaks.” Teen seda nii tugeva mõttejõuga, et siia maani pole laval midagi juhtu-

ÖNN

Olen õppinud ainult kolm ja pool aastat teatriühingu lavakunstistuudios, aga Estonias läheb 52. aasta ja nad ikka hoiavad mind!

nud. Kui tegime koos Anne Veesaarega Hüüru veskis kaheinimesetükki „Head ööd, ema”, õppisin rolli kümne päevaga selgeks. Enne etendust tõusis mu vere rõhk nii kõrgele, et pidin tabletti võtma, et seda alla saada. Seal hakkas mul see rituaal, et hakkasin Unot paluma. Ja ma ei eksinud selles etenduses mitte kordagi! Tekkis usk: ta aitab mind.

Temast on saanud teie kaitseingel?

Jah! Ma mõistan inimesi, kes räägivad kaitseinglitest. Ma ei taha seda valdkonda uurida ega sinna süveneda. Mulle meeldib see nii, nagu ta on.

Kas Thelma roll etenduses „Head ööd, ema” on teie elu roll?

Jah, võib küll nii öelda. Mulle meeldib uskuda, et kui oleksin läinud draamanäitlejaks, oleksin dramaatilise materjaliga näitleja.

Thelmal käisid emotsioonid servast serva, sain võtta sellest rollist maksimumi. Teineteise partneritunnetus, kuidas mitte teist üle mängida – see oli pagana kihvt kogemus ja ajas hamba verele. Nii väga tahaks veel midagi sellist teha!

Kas teil koos tütar Liinaga ühel laval mängimise soov ei ole?

See oleks huvitav kogemus! See tükk ei peaks olema kindlasti nii traagiline, nagu oli „Head ööd, ema”. Üks pisike iduke on muide ka idanema pandud, mida meil oleks võimalik koos teha. Liina mängiks mind noorena. Aga ma ei saa sellest praegu rohkem rääkida. (Muheleb.)

Helgi, mis on teie uusaastasoo?

Et ikka tervist jätkuks ja tiksusksin. Tahaksin näha, kuidas Liina areng edasi läheb ja mis saab Retist ja Johannesest. Kui rahva peale mõelda, siis see pagulaste värk on ka mind inimesena äratanud. Mis on meie väärtused ja kuidas need Euroopa juhid küll nii lollid on! Merkl tunnistas veel aasta inimeseks! Kui palju halba teeme neile inimestele, kes muudkui tulevad kümnete tuhandete kaupa siia – täiesti teise kultuuriruumi, teiste tavade ja harjumustega inimeste hulka elama! Milline kuritegu on see nende inimeste vastu!

Teisest küljest: ma ei saa majanduspõgenikele pahaks panna, kui meie oma inimesed trügivad mujale maailma, sest seal austatakse inimest rohkem ja makstakse suuremat palka – nemad on ju samuti oma olukorra parandajad. See kõik on mind pannud ägedalt mõtlema ja isendadega dialoogi pidama. Milleni see koku-

Oivaline duett muusikalis „Viuldaja katusel” 26 aastat tagasi. Piimamees Tevjena Jüri Krjukov ja tema naine Golde Helgi Sallo

Pilt Helgi Sallo Estonia garderoobi peegli-laualt: Jüri Krjukovi soe kallistus

Pipi Pikksuka lüürilise hinge koukis Helgi Sallo seest välja lavastaja Sulev Nõmmik.

Dolly roll muusikalis „Hallo, Dolly!” jäi Helgi Sallol Estonia laval viimaseks.

Pilt peeglilaualt: vanaema Helgi koos lapselapse Reti Mariaga

tav värk ükskord välja jõuab! Mis neist inimestest saab? Võin tuua iseenda käitumise näite. Kaubamajas jalutas mulle vastu mees kahe üleni mustas koguga. Mu alateadvus hakkas tööle ja ma panin sealt kaubamajast välja nii kiiresti, kui sain!

Ma ei tea ju, mis või kes nende mustade hõlstide all oli. Kas pomm, terrorist või hoopis selle mehe naised. Praegu muidugi naeran selle peale, aga sel hetkel oli see hirmus. See kõik on hullem kui õudusfilm! Ja keegi ei jõua juurteni, miks me ei saa neid rahvaid seal aidada, vaid kutsume nad ära siia. Veel soovin seda, et vastandumist oleks ühiskonnas vähem. Meid on nii vähe, et pole mõtet Savisaare moodi vaenlast otsida.

Kuidas veedate vana-aastaõhtu?

Juba kolmandat aastat täiesti ükski kodus. Mina ei taha kuskile minna ega kedagi vastu võtta. Olen nagu koer, kes kardab pauku, ja paugutamise ajaks poen vanituppa peitu. Kui vaatan, kui kaua see ilutulestik kestab, kuidas pool tundi jutti lastakse raha taevasse, siis ma ei usu ühtki juttu, et meie rahval ei ole raha! Mina istun selle aja vannitoas pesukasti peal ja loen midagi. Näiteks anekdoote eestlastest.

Mis on see, mis hoiab teid nii elujõulise ja säravana?

Eks ikka uudishimu. Ma ei suutu elusse nii, et see kõik on juba olnud. Iga kord, kui hommikul tõusen, mõtlen: huvitav, mida toob tänane päev? Tunnen elu vastu huvi ja üllatan aeg-ajalt noorigi, näiteks et tean nende iidoleid. Istusin juba lapsena Stroomi rannas kivi otsas ja mõtlesin: kuhu see vesi kukub? See on jäänud minusse siiani: mis seal taga on? Kui see kaob, siis ongi kõik. LP

Armsad hinged, kellele uusaastaööl mõelda

Kui Helgi katab valge linaga laua ja paneb küünla põlema, mõtleb ta armsatele inimestele, kellega seotud helged mälestused ei kustu ka aastatega. Üks neist on 18 aastat tagasi meie hulgast lahkunud Jüri Krjukov. „Mõnus soe tunne käib üle keha, kui kuulen tema nime. See, et ta üldse tuli 26 aastat tagasi Estoniasse „Viuldaja katusel” etendusse Tevje rolli tegema, oli tegelikult osaliselt ka minu teene. Lavastaja Georg Malvius nägi teda Draamateatris ühes etenduses ja kutsus oma lavastusse. Aga Jüri ei võtnud vedu. Tal olid siis alkoholiprobleemid. Mulle helistas Neeme Kuningas, et mingi mina Jüriga rääkima, et ta tuleks „Viuldaja” proovi. Ütlesin Neemele: „Te teate, et ma ei salli joodikuid, ja nüüd annate mulle sellise ülesande!” Aga ju see oli saatuse – võtsin end kokku, läksin „Saatevigate” etenduse ajal Draamateatrisse ja palusin, et vaheajal kutsutaks Jüri Krjukov valvelauda ega öeldaks, kes kutsus. Kui Jüri mind nägi, tahtis ta ära minna, aga jäi siiski pidama.

Rääkis siis temaga. Jüri lubas, et tuleb järgmisel hommikul Estonias-

se proovi. Tulin hommikul teatrisse ja keda polnud, oli Jüri. Ma vannun harva, aga seekord tegin seda ropult ja südamest: „Olgu see tagumine kord, kui ma joodikuga tegemist teen!” Siis läks üks lahti ja Jüri tuli hingeldades, vabandas ette ja taha ning me kõik andsime talle kohe andeks. Mingi plõks käis meie vahel. Tekkis usaldus, teineteisest arusaamine, ühtmoodi mõtlemine. Ta hakkas proovides käima ja ei võtnud sellest hetkest enam mitte üht tilka! Seda, kuidas Jüri ja Malvius omavahel suhtlesid, ei ole minu silmad rohkem näinud. Selline jäägitu teineteisemõistmine. Malvius sai ainult lauset alustada, kui Jüri juba mõistis, mida ta mõtleb. Nendevaheline pingpong ja koostöö oli nauding, mida vahtisin proovis suu ammuli, nii et unusta või ära, et pead ise ka lavale minema.

Meil jäigi Jüriga hea suhe. Klappisime laval hästi, see duett oli lihtsalt priima. Mulle läks väga hinge, kui ta enne surma ühes intervjuus ütles, et Helgi on jäänud ta ellu erilise inimesena ja ainult meie kaks teame, mida see tähendab. Iga kord 10. augustil, kui mul oli sünnipäev, tuli ta Estoniasse,

kallistas, andis lilled ja lahkus. See oli tänu, et saime teineteise partnerid olla ja et see koostöö oli nii oivaline.

Jüri matustel seisin sargas ees valves ja mõtlesin, et suren sinna nutu kätte. Värisin üle kere nagu haavaleht ja pisarad aina voolasid. Selline äng oli, et oleks tahtnud ülespoole rusikata vibutada: „Kui ilusasti Jüri „Viuldaja” etendusel jumalaga rääkis ja kuidas sa nüüd temaga niimoodi teed?! Kas ta töö sai siin nii valmis, et pidid ta juba ära kutsuma? Miks ta ei võinud enam meiega olla?”

Vana-aastaõhtul mõtlen ka Sulev Nõmmikule. Olen tänulik, et ta mulle Pipi Pikksuka rolli usaldas. Pipi eest olen saanud vaatajatelt väga palju head tagasisidet. Kui Sulev hakkas proovide ajal Pipi lüürilisest poolest rääkima, vaidlesin talle tuliselt vastu: Pipi oli see, kes kogu aeg tegutses! Aga Nõmmiku soov oli tuua välja Pipi hellem pool, see minult kätte saada. Ja lõpuks tal see ka õnnestus. Kui Nõmmik suri, lubasin, et toon talle igal sünnipäeval hauale lilleke. Selle eest, et ta mu järgmisele tasemele aitas. Kodus panen tema mälestuseks alati küünla põlema.